

DET KONGELIGE
BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT

Samferdselsdepartementet
Pb. 8010 Dep
0030 OSLO

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET	
AVD./SEK. BS	S.BEH.
- 5 JAN 2009	
S.NR.: 09/23-2	
ARKIV.	AVSKRIFET

Deres ref
07/1070

Vår ref
200804003-/LIBPAS

Dato 5/1-2009

Høring - utkast til lov om endring i lov 11. juni 1993 nr 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane mm (jernbaneloven) og utkast til lov om endring i lov 10. juni 1977 nr 73 om jernbaneansvar

Vi viser til brev datert 16.10.2008 vedrørende ovennevnte sak. Barne- og likestillingsdepartementet har følgende kommentar:

Passasjerrettigheter

Mange forbrukere er avhengig av transport med jernbane både for privatreiser og for å komme seg til og fra arbeid og skole. Transport med jernbane kan også være eneste realistiske alternativ for den enkelte passasjer. Forbrukere må derfor få relevant informasjon og det må sikres balanse i avtaleforholdet mellom forbrukerne og transportselskapet.

Enkelte spørsmål ved passasjerbefordring er i dag lovregulert, for eksempel jernbaneselskapenes ansvar ved personskade og skade på håndbagasje. Togpassasjerenes rettigheter for øvrig er ikke lovregulert, men framgår av jernbaneselskapenes standardvilkår og av generelle avtalerettslige prinsipper.

Det er positivt at det er utarbeidet en forordning som skal sikre alle jernbanepassasjerer i EU minimumsrettigheter, og som stiller krav til reiseinformasjon, inngåelse av transportavtaler, jernbaneforetakenes erstatningsansvar for passasjerer og bagasje, krav om etablering av klageordning m.v.

Selv om jernbanevirksomheter i henhold til artikkel 6 nr. 2 kan tilby passasjerene bedre

Postadresse	Kontoradresse	Telefon	Plan- og administrasjonsavdelingen	Saksbehandler
Postboks 8036 Dep 0030 Oslo	Akersgt. 59	22 24 90 90 Org no. 972 417 793	Telefaks 22 24 95 15	Line Berger Husem 22242246

betingelser enn det som følger av forordningen, kan det stilles spørsmål om forordningen går langt nok i minimumskrav til beskyttelse av forbrukerne. Kravene i forordningen bærer preg av at det er transport over landegrenser/lengre distanser som er hovedformålet. På enkelte områder kan det være behov for å stille krav utover minimumskravene. Slik vi ser det bør det utredes hvorvidt det er behov for supplerende nasjonale regler som sikrer forutberegnelighet og et balansert avtaleforhold ved innenlandsk transport. I et slikt arbeid vil det være naturlig at forbrukermyndighetene trekkes inn.

Forbrukerombudet har for eksempel benyttet markedsføringslovens bestemmelse om kontroll med avtalevilkår med sikte på å forhandle fram standardkontrakter i forbrukerforhold. Særlig spørsmålet om mangelsbeføyelser ved mange små forsinkelser for kortere (innenlandske) togturer har vært et vanskelig spørsmål for partene å komme til enighet om. Resultatet er at forbrukeren ikke har hatt krav på erstatning. Et spørsmål som bør vurderes nærmere, jf. ovenfor, er om det i tillegg til kompensasjon ved lengre forsinkelser også bør legges opp til en lovregulert ordning for kompensasjon for hyppige små forsinkelser.

Vi merker oss at det foreslås å innta en forskriftshjemmel i en ny § 7 c i jernbaneloven som bl.a. kan utfylle forordningen. Vi støtter en slik løsning og vil særlig trekke fram behovet for en effektiv klageordning og utfyllende regler om driften av en slik ordning.

Universell utforming

Barne- og likestillingsdepartementet har ansvaret for diskriminerings- og tilgjengelighetsloven (dtl). Loven trådte i kraft 1. januar 2009. Noen av kravene i forordningen ser etter vår vurdering allerede ut til, i en viss utstrekning, å følge av diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Av lovens § 9 følger allerede en plikt til universell utforming av blant annet transport. At krav allerede følger av dtl er ikke til hinder for at det inntas mer spesifiserte krav i sektorlovverket, som det i høringsforslaget blir lagt opp skal hjemles i jernbaneloven og jernbaneansvarsloven.

Arbeidet med implementering av forordningen i forskrift bør for øvrig ses i sammenheng med regjeringens arbeid med ny handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet, der transport er blant de prioriterte områdene. Av hensyn til økt tilgjengelighet er det viktig at arbeidet med forskrifter om oppfyllelse av forordningens tilgjengelighetskrav blir høyt prioritert slik at de kan settes i kraft så snart som mulig.

Til kapittel 11 i forordningen:

Her nevnes informasjon til de reisende og billettkjøp. Plikten til universell utforming i dtl § 9 omfatter også IKT, selv om det er inntatt en særskilt bestemmelse om tidsfrister for universell utforming av IKT. Vi antar at IKT i forbindelse med jernbanetransport er en sentral problemstilling i denne sammenhengen. Det er også inntatt en plikt til universell utforming av IKT rettet mot allmennheten i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 11, herunder tidsfrister. Fornyings- og

administrasjonsdepartementet arbeider med forskrift om dette. Kjørdningssystemer og billettautomater mv. i forbindelse med jernbanepassasjertransport synes aktuell i denne sammenhengen. Vi vil også peke på merknadene fra Arbeids- og sosialkomiteens flertall i Innst. O nr. 68 (2007-2008) om forslaget til diskriminerings- og tilgjengelighetslov pkt. 3.11 der det heter:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil understreke at lovforslaget § 11 om tidsfrister for universell utforming av IKT vil omfatte IKT-løsninger med et brukergrensesnitt rettet mot allmennheten. Et kjørdningssystem vil være omfattet dersom det er elektronisk basert. Billettautomater vil også være omfattet, men det er gjort avgrensning mot IKT der utformingskravene reguleres av annet regelverk. Dette er aktuelt i tilknytning til nye transportmidler, der det er varslet at det vil komme krav om universell utforming av IKT i transportregelverket. Dersom billettautomatene ikke blir omfattet av krav der, vil automatene være omfattet av § 11".

Vi ber om at Likestillings- og diskrimineringsombudet, Statens råd for likestilling av personer med nedsatt funksjonsevne og Helsedirektoratet v/ Deltasenteret settes på høringslisten for forskriftene.

Kopi av dette brev sendes Fornyings- og administrasjonsdepartementet til orientering.

Med hilsen

Lars Audun Granly (e.f.)

Line Berger Husem

Kopi: FAD